

”Vandringens og naturens velsignelser for legeme og sjæl”

Sjælesorg og gudstro i forbindelse med vandring

Fleksibel Master i Sjælesorg

Afgangsprojekt

Vejleder: Niels Henrik Gregersen

Ku-brugernavn: jrz425

Skrevet af Mona Kjær Nielsen

Antal tegn: 79.436

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
1. Vandringens og naturens velsignelser for legeme og sjæl	5
1.A. Vandringens mentale og fysiologiske betydning	
1.B. Naturens sansemæssige betydning	
1.C. Vandringens og naturens betydning for tanke og ånd	
1.C.a. Vandringens betydning for tanken	
1.C.b. Naturens betydning for tanken	
1.C.c. Vandringens og naturens betydning for ånden	
2. Naturen og vandring som redskaber for sjælesorg	12
2.A. Naturen som redskab for sjælesorg	
2.B. Vandring som redskab for sjælesorg	
3. Vandring, sjælesorg og gudstro	17
3.A Er det muligt at kombinere vandring, sjælesorg og gudstro?	
3.B.a. Pilgrimsvandring	
3.B.b. Kirkevandring	
4. Empirisk undersøgelse med konfirmander på vandring	21
1. Første vandring	
2. Anden vandring	
Sammenfatning	29
Resume på engelsk	31
Litteraturliste	33
Bilag 1	
Bilag 2	

Det jeg vil tage frem i dette uddrag, er tanker fra den empirisk undersøgelse. Sidst har jeg indsat hele litteraturlisten.

Samtaler om liv og tro med konfirmander på vandringer i naturen.

Sjælesorg i forbindelse med vandring blev et alternativ til den traditionelle sjælesorgssamtale under corona-epidemien. Fysiske møder var i en periode umuligt, det medførte samtaler over telefon og det udviklede sig til samtaler i det fri, og for at kunne holde varmen blev det til vandreture. Der var megen tale om, at de unge var udfordret af ikke at kunne mødes, og jeg begyndte at overveje, om det kunne være et tilbud som konfirmander kunne få glæde af?

Da jeg var bevilget studie orlov satte jeg mig for bl.a. at undersøge, om det er muligt at kombinere vandring, sjælesorg og det at tale om Gud med konfirmander. Det har jeg udfoldet i et afgangsprøve på en master i sjælesorg. Det som jeg her vil trække frem, er resultatet af en empiriske undersøgelse med 24 konfirmander på to vandringer, hvor de havde samtaler to og to og individuelt med mig. Sidst vil jeg give en praktisk anvisning på vandringernes konkrete indhold.

Resultatet af undersøgelse

Resultatet af konfirmandernes skriftlige evalueringer viser, at de er begejstrede for bevægelse og naturen, og at det tilfører dem velvære og energi. I forhold til det sjælesørgerisk og teologisk gør de fleste sig nogle tanker, dog meget kortfattet. Interessant er det at få bekræftet, at der er et positivt forhold mellem bevægelse og natur og konfirmandernes gudsbillede.

Resultatet af de individuelle samtaler med mig viser, at det er let at skabe en relation til konfirmanderne. Det at være i naturen og på vandring giver dem frimodighed. Det at vide at kammeraterne ikke hører, hvad der bliver sagt, gør dem trygge. Derfor tager de fleste også imod tilbuddet om at fortælle om det, som er svært for dem, altså den sjælesørgeriske samtale. Men det at tale om Gud, altså den teologiske samtale er vanskeligere. Det viser sig, at de som har det svært, har sværere ved at fortælle om deres gudsbillede end de øvrige.

Når det er svært for konfirmander at fortælle om Gud, er det fordi det er uvant for dem og de ikke har sprog for det. Men de fleste fik dog sagt noget, og det sker ikke altid i klasselokalet. Trygheden ved ikke at skulle fremføre noget, men bare kunne fortælle det til mig, hjalp på frimodigheden.

Vandring og naturen bliver på den måde et værdifuldt redskab i konfirmandundervisningen. Naturens imødekommenhed er med til at opløfte stemningen og skabe relation. Den sjælesørgeriske samtaler giver mulighed for at fjerne blokeringer for at lære, og vandring og naturen giver positive gudsbilleder.

Metoden med individuelle samtaler med mig, er det som rykker mest sammenlignet med tidligere års klasseundervisning. To vandringer med individuelle samtaler har skabt en dybere relation til den enkelte konfirmand end et helt undervisningsforløb. Det at vi vandrede sammen, oplevede jeg at konfirmanden fandt trygheds- og relations dannende. Den mindre øjenkontakt gav frimodighed og vi var måske også bedre til at lytte til hinanden. Naturen gav os en fælles oplevelsesramme som gjorde indtryk på os, og som var tillidsskabende og med til at åbne for samtalen om det, som var

svært men også om Gud. Det kan varmt anbefales at lave vandringer i naturen med konfirmander, med fokus på sjælesorg og gudsbilleder.

Praktisk anvisning for vandringerne:

Undersøgelsen bestod af to undervisningsgange. Første gang havde jeg konfirmanderne i to lektioner, vi gik en tur på 30 minutter fra undervisningslokalet ud i et naturområde og sluttede af i kirken. Den anden gang havde vi fire lektioner, hvor vi cyklede 5 km ud til en skov, hvor vi vandrede 1 time, fik lidt at spise, løste nogle opgaver og cyklede hjem igen.

Hver undervisningsgang brugte jeg følgende metode:

1. Oplæg, som giver konfirmanderne viden til samtalerne om Gud. De to oplægs emner var: Livsvandring og Medvandrerens.¹ Oplægget indeholdte spørgsmål til refleksion, gennemgang af bibeltekster og historier. Bibelteksten til Livsvandring var fra Matt 28,20: ”Jeg er med jer alle dage” og til Medvandrerens fra Luk 24,13-35: ”Emmausberetningen” og Matt 25,31-46: ”Du møder Gud i dit medmenneske”.

2. Vandring i et naturområde med samtale mellem konfirmanderne to og to:

Samtale og spørgsmål til 1. emne:

1. Hvad betyder det for dig, at korset er tegnet for pande og bryst?

2. ”To par fodspor”² – gengiv historien for hinanden.

3. Lær verset uden af:

Må Herren lyse for din fod, så du kan finde frem.

Og må vinden være varm og god, må vejen være nem.

Og må Herren give kraft på ny, når du er uden mod.

Må dit mørke blive morgengry, med lys i overflod.

Tekst af Arne Andreassen

Samtale og spørgsmål til 2. emne:

1. Hjælp hinanden med at genfortælle teksten.

2. Hvem har Gud sendt til dig som medvandrer?

3. Og hvilke mennesker har Gud sendt dig til?

4. Nu må I på skift fortælle hinanden noget der er svært.

I må lytte og stille spørgsmål men ikke forsøge at løse problemet.

3. Parallelt hermed individuelle samtaler med præsten.

Formålet med samtalen er relationel, sjælesørgerisk og teologisk samtale.

Samtalen tager afsæt i tre spørgsmål:

1. Der spørges til konfirmanden og dennes liv.

2. Er der noget, der er svært for dig lige nu?

3. Hvad fortæller dagens emne/tekster dig om Gud?

¹ Lidell, Elisabeth og Schultz, Anette Foged. 2006. *Pilgrimsvandring med børn og unge*.

² Ibid., 55

4. Konfirmandernes evaluering

Konfirmanderne sætter 4 krydser, en for hver række og svarer på spørgsmålene nedenfor.

Konfirmandens evaluering			
Hvad har bevægelse gjort for dig? <u>Uddyb:</u>	Dårlig Ondt	Ok Rart	Godt Har det bedre
Hvordan har det været at være ude i naturen? <u>Uddyb:</u>	Kedeligt Besværligt	Fint Oplevelse	Inspirerende Farver, flot
Hvilke tanker har du gjort dig om (dagens emne), hvad betyder det for Dig: _____ Hvad tror du, det betyder for Andre: _____ Hvad fortæller det om Gud: _____			

5. Rituel afslutning

Fx Tænde lys. Læse Sl. 139. Bede Fadervor. Synge: "Må Herren lyse for din fod" Tekst af Arne Andreassen

Litteraturliste:

Fenger-Grøndahl, Malene. 2020. *Pilgrimsvandring bragte natur og kultur i samtale*.

Kristeligt dagblad d. 27.10

1

Gregersen, Niels Henrik. 2019. Det resonante selv: Naturen som resonansfære.

Mangefoldet tro og sjælesorg. Red. Johannessen-Henry, Christine Tind, Iversen,

Hans Raun. Eksistensen Akademisk København s.241-270

30

Gros, Frédéric. 2015. *Gå*. Kristeligt Dagblad forlag

202

Halvorsrød, Nadia. 2015. *Veien til Santiago de Compostela*. En analyse av pilegrimsveiens

utvikling og som fenomen i nyere tid. Masteroppgaven Det teologiske menighetsfakultetet AVH505-kand-nr-7010-masteravh-Halvorsrød-navn.pdf (919.7Kb)	78
Jensen, Roger. 2012. <i>Luthersk pilgrim...?</i> https://santiagopilgrimme.dk/wp-content/uploads/Nr-23-aug-2012-Pilgrimmen.pdf 57 - 64	8
Jensen, Roger. 2014. <i>Pilegrim</i> . Lengsel, vandring, tenkning – før og nå. 2. revidererte opplag 2019 Novus Forlag, Oslo.	258
Kagge, Erling. 2018. <i>at gå - et skridt ad gangen</i> . Kagge Forlag AS, 1. udg. 1. oplag s.11-156	146
Kierkegaard, Søren. 1953. B&A 150 <i>Breve og Aktstykker vedrørende Søren Kierkegaard</i> . udg. af Niels Thulstrup og Carl Weltzer, Kbh. (Citaterne er samlet og redigeret af Karsten Kynde, Søren Kierkegaard Forskningscenteret, senest revideret 18.5.2009)	1
Knox-Seith, Elisabeth. 2019. <i>Den bevægelige spiritualitet - pilgrimsvandring</i> som opdagelsesrejse. Eksistensen 11-125,167-175, 245-248	128
Larsen, Frederikke Engbjerg. 2020. <i>Anette Foged Schultz</i> . Kristeligt Dagblad d. 5.3.	1
Lidell, Elisabeth & Schultz, Anette Foged. 2006. <i>Pilgrimsvandring med børn og unge</i> . Religionspædagogisk Forlag s.7-65	58
Lidell, Elisabeth. 2014. <i>Et ord med på vejen</i> . Forlaget Alfa. Bearbejdet og oversat fra svensk. 2005 Verbum Förlag s. 9-46	38
Løvoll, Helga, Knut-Willy Sæther, & Mark Graves. 2020. <i>Feeling at home in the Wilderness: Environmental Conditions, Well-Being and Aesthetic Experience</i> . <i>Front Psychol.</i> https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2020.00402/full	5
Pahuus, Hanne. 2017. <i>Samtaler om eksistensen</i> , Aalborg universitetsforlag s. 7-111	105
Pedersen, Bente Klarlund. 2018. <i>Gå-bogen</i> . Gyldendal s. 8-15, 62-77, 178-201	45
Rosa, Hartmut. 2019. <i>Resonanz</i> . 3. Auflage, Suhrkamp Verlag Berlin 2020 s. 435-510	75
Ruge, Peter. 2008. <i>Kirkevandring- en spirituel praksis</i> . Forfatteren og Religionspædagogiske Forlag. s.7-147	141

Theissen, Gerd. 1979. <i>A Critical Faith</i> . Fortress Press Philadelphia 1-101	102
Wermelin, Lea og Heunicke, Magnus. 2020. <i>Naturen spørger ikke om din diagnose</i> . Artikel i Kristeligt Dagblad d. 21.09.2020	1
Wikström, Owe. 1998. <i>Det blændende mørke</i> . Frederiksberg, 1. oplag. Anis 14-28, 43-134	107
	1529